

## SÖYLEŞİ

# 1 MAYIS

*Odamız lokalinde 2 Mayıs 1992 tarihinde konuşmacı olarak Çetin UYGUR'un katıldığı 1. MAYIS konulu bir söyleşi düzenlenmiştir.*

Her yıl 1 Mayıs korku ve terör havası ile birlikte geliyor. Neydi 1 Mayıs, nasıl ortaya çıkmıştı?

Kapitalizmin ortaya çıkmasıyla işçi sınıfı da ortaya çıkmış, kavgalar/ ekonomik ve siyasal düzlemde devam etmiştir,

1776 yılında Amerika'ya kaba- ca gözetdiğimizde, İngiliz kapitalistlerinin yerlerini/ Amerikan kapitalistlerine teslim ettiklerini görüyoruz. Güneyde tarıma Sayalı kölecî sistem, kuzeyde ücretli emeğe dayalı kapitalizm var. Ama bu arada Amerikan kapitalizminde de kriz sözkonusu,,

Ozellikle güneyn tıkanması sonucunda Kuzey-Güney Savaşı başlıyor, Sonuç, Amerikan kapitalizminin zaferim Ancak gelişen sadece kapitalizm değil, emekçi sınıf da geliyor,, 1870'lere gelindiğinde, Amerikan kapitalizminin emperyalist aşamaya ulaşmış durumda olduğunu görüyoruz. Bu dönem oldukça hırçın. Sermaye saldırgan, hedef, işçiler!... Ancak işçiler de kendi birliklerini kurmaya başlıyorlar ve "Amerika İşçi Smifi Ulusal Birliği ÇNLU" 1866 yılında ortaya çıkıyor. 1874 yılında "en uzun", 1887 yılında da ilk "genel" grev yapıyor. St. Louis kenti 7 gün boyunca işçiler tarafından işgal ediliyor. Grevler sürüp giderken, Amerikan sermayesinin de demiryolu işçilerinin grevine karşı saldırganlığı artıyor. Günlük çalışma süresinin 8 saate indirilmesini talep eden işçilerin sözcülüğünü üstlenen A. Parsons, sınıfa yönelik saldırılara karşı konulurken, mücadelenin sadece ekonomik değil, siyasal düzlemde de

sürdürülmesi gerektiğini savunuyordu, Polisin işçilere karşı saldırısı da gün geçtikçe artıyor ve son saldırıda 10 işçi ölüyor. 8 işçi önderi yaralanıyor, dördü idam ediliyor, 1'i ce^avinde öldürülüyor, 3'ü ömür boyu hapis cezasına çarptırılıyor,, Tüm bunlara karşın mücadele sürüyor ve 8 saat hakkı kazanılıyor.

Uluslararası Çalışma Örgütü de (ILO) ilk toplantısında, işçilerin birlik dayanışma ve mücadele günü olarak 1 Mayıs'ı kabul ediyor.

Bizde ise ilk olarak 1910 yılında, 19 bin kişinin kutlamalara katıldığı 1 Mayıs, Selanik'te kutlanıyor. 1920'lere kadar kutlamalar sürüyor, Emperyalizm, ülkemizi işgal ettiğinde de 1 Mayıs, emperyalizme karşı mücadele halinde kendini ifade ediyor, 1923 yılında İzmir İktisat Kongresi'nde 1 Mayıs'ın işçi bayramı olarak kutlanması talebi ele alınıyor, 1925'de çıkan Takrir-i Sükun Yasasıyla 1 Mayıs yasaklanıyor, 1961 Anayasası'yla 1 Mayıs kutlamaları yasal hale getiriliyor., 1966 yılında DISK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) Taksim'de 1 Mayıs'ı kutluyor., 1977'ye gelindiğinde, yine Taksim Alanındaki 1 Mayıs kutlamaları sırasında ateş açılıyor ve 37 işçi ölüyor, 1978 yılında 1 Mayıs, faşizme karşı mücadele düzleminde ele alınarak kutlanıyor, 1979 yılında 1 Mayıs yasaklanıyor. Üstelik Taksim Alanına, iktidarların kazanmış olduğu bir zafer gibi alay sancağı dikiliyor,,

Bugün ise, tüm dünyada Yugoslavya, Birleşik Devletler Topululuğu başta olmak üzere- milliyetçilik temelinde dalgaları, dinsel temelde çelişkiler, kapitalist ülkelerde neo-faşist hareketlenmeler gündemdedir, Bugünlerde M, Thatcher, "düşman artık, kuzeyde değil, güneydedir" diyerek az gelişmiş ülkeleri hedef göstermektedir,

1992'de, 1 Mayıs'ın temel şiarı, halkların kardeşliğini savunmak ve emperyalizme karşı mücadeleyi sürdürmek olmalıdır.

Ülkemizde de 12 Eylülle birlikte yakıcı bir süreç yaşanmıştır. İnsanlara işkence yapılmış, işkenceler milliyetçilik temelinde Türk-İslam sentezi ile kendini ifade eden resmi ideolojiye sığınarak Kürt halkına yaptıkları saldırılarla, bu halkı savunma durumuna getirmiştir. Bu noktadan hareketle; ülkemizde 1 Mayıs, Kürt-Türk halklarının kardeşliğinin deklare edildiği, sınıf kardeşliğinin ön plana çıkartıldığı, demokratikleşme konusunda ve çalışanların grevli-toplu sözleşmeli sendikalar haklarına ilişkin taleplerin yükseldiği bir gün olmalıdır,

ABD önderliğindeki Yeni Dünya Düzeninde, Türkiye'de yeni toplum ve yeni düzenlemeler hedeflenmektedir, S. Demirel "kitleleri örgütlü görmek istiyoruz" demektedir, Ancak nasıl bir örgütlülük?.. Örgütlülük ama, devletin payandası olma durumunda gelişen bir örgütlülük izni çıkmaktadır.

Bugün kitlelerden uzak bir kutlama yapıldı. Bunun da nedeni, örgütlerin devletin payandası olması sonucunda saklıdır. Emek-sermaye çelişkisi üzerine bir mutabakat şalı sermek isteyen bu kutlama, gerçek anlamda bir kutlama olmaktan çok uzaktaydı." •